

Lääkekorvausten tarpeellisuuden seuranta

Kela|Fpa

Sisältö

- Lääkekustannusten tarpeellisuus ja lääkekorvausten tarpeellisuuden seuranta
- Lääkemääräyspalaute lääkäreille
- Tutkimus- ja tilastopalvelut

Lääkekustannusten tarpeellisuus ja lääkekorvausten tarpeellisuuden seuranta

- Asiakkaalla on sairausvakuutuslain mukaan oikeus saada korvausta tarpeellisista sairaanhoidon kustannuksista (SVL 2 luku)
- Kelan tehtävänä on vastata sairausvakuutuslain toimeenpanosta sekä seurata ja valvoa SVL:n noudattamista (SVL 1 luku 3 §)
  - Kelalla on velvollisuus seurata lääkekorvausten tarpeellisuutta
    - asiakkaiden kaikki korvatut lääkeostot näkyvät Kelan tiedostossa
    - lääkekäyttö on tarpeellista, kun lääkkeitä käytetään sairauden hoitoon lääkärin määräämän annostusohjeen mukaisesti

Lääkekorvausten tarpeellisuuden selvittäminen

- Kelassa seurataan lääkekorvauksia
  - apteekkitilitysten käsittelyn yhteydessä
  - lääkekorvaushakemusten käsittelyn yhteydessä ja
  - erillisen lääkekorvausten seurantaohjelman avulla
  - esim. terveydenhuollon ammattihenkilöiden ilmoittamien epäilyjen perusteella
- Lääkeostojen tarpeellisuus selvitetään tarkistamalla asiakkaan lääkeostot
- Asiakkaalle lähetetään kirjallinen selvityspyyntö annostusohjeet ylittävistä lääkeostoista
  - Kela haluaa ohjata asiakasta annostusohjeiden mukaiseen lääkekäyttöön

Mihin jatkotoimenpiteisiin Kela voi ryhtyä?

- Kela voi ilmoittaa lääkeostotiedot hoitavalle taholle (SVL 19 luku 5 §)
  - jos asiakas hankkii Kelan selvityspyynnöstä huolimatta lääkkeitä edelleen enemmän kuin annostusohjeet edellyttävät
- Kela voi rajoittaa asiakkaan oikeutta suorakorvaukseen (KT-merkintä, SVL 15 luku 1 §)
  - jos asiakas ostaa lääkkeitä annostusohjeita enemmän Kelan aiemmin tekemistä toimenpiteistä huolimatta
  - asiakkaan tulee hakea korvaukset Kelasta ja Kela maksaa korvaukset SVL:n mukaisista tarpeellisista kustannuksista

Mahdolliset jatkotoimenpiteet, jos kyseessä on terveydenhuollon ammattihenkilö

- Myös terveydenhuoltohenkilöstön keskuudessa lääkkeiden väärinkäyttötapaukset ovat lisääntyneet
  - Selvittelyn yhteydessä Kelassa arvioidaan, voiko hankittujen lääkkeiden käytöllä olla vaikutusta henkilön kykyyn toimia potilastyössä
- Valvira valvoo terveydenhuollon ammattihenkilöiden toimintaa
  - Kelalla on lainsäädäntöön perustuva velvollisuus saattaa Valviran tutkittavaksi tiedot terveydenhuollon ammattihenkilöstä, jos
    - lääkeostoilla/lääkkeenmääräämiskäytännöillä voi olla vaikutusta potilasturvallisuuteen

Lääkeseurannan yhteiskunnallinen merkitys

- Lääkkeiden liikkakäyttö on yhteiskunnallinen ongelma sekä turvallisuusriski asiakkaan terveydelle
  - Kelalla on sairausvakuutuslain toimeenpanijana paitsi velvollisuus seurata lääkekorvausten tarpeellisuutta myös velvollisuus pyrkiä osaltaan vaikuttamaan lääkkeiden liika- ja väärinkäytön vähentämiseen
  - väärinkäytössä on usein kyse lääkeriippuvuudesta ja siihen voi liittyä myös reseptiväärennyksiä ja rikollisuutta

Reseptiväärennösepäily

- Perustelluissa reseptiväärennysepäilyissä Kela tekee poliisille tutkintapyynnön
  - Reseptiväärennysepäilyt tulevat lääkekorvausten osalta tyypillisimmin esiin lääkekorvausten tarpeellisuuden seurannan yhteydessä
    - väärennysepäilyt tutkitaan
    - lääkemääräysten aitous selvitetään lääkemääräykset laatineilta lääkäreiltä
- Reseptiväärennys on rikos (rikoslaki 33 luku)
- Etuusvääriinkäytös voidaan tuomita petoksena (rikoslaki 36 luku)
  - asiakas on saanut perusteetta sairausvakuutuslain mukaisia lääkekorvauksia, mistä voi seurata vahingonkorvausvelvollisuus

Lääkemääräyspalaute

Lääkemääräyspalaute

- Kelan ja Fimean yhteistyönä
- Kela laatii lääkäreille ja hammaslääkäreille vuosittain yhteenvedon lääkemääräyksistä, jotka on toimitettu apteekista korvattuina
  - Henkilökohtaiset raportit ovat saatavilla kaikille lääkkeen määrääjille Kelan verkkosivuilla www.kela.fi/reseptit
    - Lääkärit ja hammaslääkärit voivat tarkastella tilastotietoja määräämistään lääkkeistä Kelan Lääkemääräyspalaute-verkkopalvelussa.
    - Omia lääkemääräystietojaan voi palvelussa myös verrata valitsemansa sairaanhoitopiirin tai erikoisalan tietoihin.
- Kela lähettää osalle lääkäreistä ja hammaslääkäreistä kohdennettua palautetta vuosittain vaihtuvasta aiheesta kirjeitse. Lisätietoa www.kela.fi/reseptit.

Kelan tutkimus- ja tilastopalvelut/lääkkeet

Kelan tutkimuspalvelut/lääkkeet

- Tutkimuksen painopistealueina ovat lääkekorvausjärjestelmän ja lääkekustannusten tutkimus sekä rationaalinen lääkehoito
  - www.kela.fi/tutkimus
- Kelan tutkijat ovat mukana useissa moniammatillisissa tutkimus- ja asiantuntijaryhmissä
  - www.kela.fi/kaynnissa-olevat-tutkimukset

Kelan tilastot/lääkkeet

www.kela.fi/tilastot

- Kelan tilastojulkaisut
- Kelan tilastotietokannasta (Kelasto) voi hakea raportteja:
  - lääkekorvausten saajat ja reseptitiedot
  - voimassaolevat, alkaneet ja päättyneet lääkekorvausoikeudet
  - määrättyjen reseptilääkkeiden aikasarja
  - määrättyimmät (10) lääkeryhmät
  - määrättyt reseptilääkkeet lääkäriryhmittäin
  - määrättyt reseptilääkkeet sairaanhoitopiireittäin
  - hammaslääkäreiden määräämät reseptilääkkeet

Suomen lääketilasto

www.kela.fi/tilastojulkaisut_suomen-laaketilasto

- Kelan ja Fimean yhteistyönä
- Sisältää lääkekorvaus- ja kulutustietoja
- Ilmestyy vuosittain loppuvuodesta